

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 8. årgang. ISSN: 2446-0079

Læs Den smalle bog fast

Den smalle bogs skribenter

Kontakt og kolofon

Arkiv

Kunstanmeldelse

Klimakrise i Vestjylland

Vestjyllandsudstillingen, der kan ses i JANUS – Vestjyllands Kunstmuseum til og med d. 29. januar 2023, indeholder tankevækkende kommentarer...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og andre kulturanmeldelser, samt (i løbet af begyndelsen af 2022) fotokunst og grafik. Tidsskriftet bringer desuden skønlitterære og essayistiske originaltekster. Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper.

Den store litteratur i Den smalle bog

- Dostojevskij 200 år - et tema i Den smalle bog
- Steinbeck: Egil Hvid-Olsen introducerer 15 af romanerne

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

fredag den 30. december 2022

Digterens død

Sidsel Mørch: "Rids. En fortælling om Gustaf Munch-Petersen", Cobolt 2022, 88 sider, Graphic Novel.

Af Egil Hvid-Olsen.

Da russiske tropper for snart et år siden angreb Ukraine, meldte nogle danskere sig som frivillige i den ukrainske hær. Nogle havde en militær baggrund, andre ikke. Blandt de sidstnævnte vendte nogle hurtigt tilbage, hvilket også var det eneste fornuftige. En enkelt lod sig interviewe og sagde noget i retning af, at han var kommet tilbage, fordi den ukrainske hær ikke havde kunnet garantere hans sikkerhed. Med andre ord havde han ikke vidst, hvad krig er for

noget.

Man kan spørge, om Gustaf Munck-Petersen vidste, hvad krig var, da han i 1937 meldte sig som frivillig i den spanske borgerkrig. Nej, naturligvis vidste han ikke det, for det ved ingen for alvor, der ikke har prøvet det. Han meldte sig, fordi han ikke kunne lade være. Fordi han frygtede fascismens sejr. Det var en frygt, som bestemt var velbegrundet, for det var ikke kun Franco, men også Hitler og Mussolini, der på det tidspunkt rystede med sablen.

Gustaf Munch-Petersen blev 26 år, for han overlevede kun få måneders krig. Bag sig havde han en række digtsamlinger, som efter hans død gjorde ham berømt. Sidsel Mørch har skrevet og tegnet en Graphic Novel, der handler om den politisk bevistede digter, der endte som martyr i kampen mod fascismen.

Den revolutionære overlasseedreng

Gustaf Munch-Petersen stammede fra et akademisk overlassehjem i København. Han var elsket af sine forældre, der både bekymrede sig for og forkælede ham. På deres regning skrev han digte, malede og tænkte revolutionære tanker. Han var grebet af surrealismen og pegede på en alternativ virkelighed til den, han dog godt vidste, at han selv var en del af og levede i. Sidsel Mørch formår at skildre sammensmeltningen af ungdommelig naivitet og skæbnesvanger alvor i den samtale, Gustaf har med sine venner på en bekvæm, hvor fronterne trækkes op på både mikro- og makroplan mellem reaktionære dyder og ønsket om frisind såvel som mellem fascisme og kommunisme. Hvad Gustaf og hans venner af gode grunde ikke ved er, at ikke kun fascismen, men også kommunismen bar diktaturet i sig.

Tysk modernismeklassiker på dansk

Arthur Schnitzler
**FRØKEN
ELSE**
NORTHROP

BOMAGNET
TYSKEBOKSTÆ

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▶ 2023 (2)
- ▼ 2022 (71)
 - ▼ december (7)
 - Digterens død
 - Shakespeare og Sibelius: A perfect match
 - Værket er det, der ikke findes
 - Vejen og kraften - den ultimative
 - Flot genåbning i Esbjerg
 - Klimakrise i Vestjylland
 - Samleren i Sibirien
 - ▶ november (6)
 - ▶ oktober (3)
 - ▶ september (4)
 - ▶ august (4)
 - ▶ juli (7)
 - ▶ juni (9)
 - ▶ maj (6)
 - ▶ april (5)
 - ▶ marts (7)
 - ▶ februar (8)
 - ▶ januar (5)
- ▶ 2021 (66)

Mellem kærlighed og kamp

Da Gustaf under et ophold på Bornholm forelsker sig i den unge keramikker Lisbeth, stilles han i et nyt dilemma mellem kærligheden og kampen. I første omgang vælger han kærligheden og gifter sig med Lisbeth. Sammen får de datteren Mette, og da Lisbeth venter deres anden datter, Ursula, træffer Gustaf det valg, der skulle blive skæbnesvangert for ikke blot ham selv, men også for hans kone og to døtre. I et brev tager han afsked, fordi han nu vægter kampen frem for kærligheden. Da Lisbeth næste morgen finder brevet, er Gustaf borte. Han tager til Spanien, hvor han dør d. 2. april 1938.

Kunst og død

Det er svært at bedømme, om Gustaf Munch-Petersen traf det rigtige valg. Ganske vist er det klart, at han som en overklassedreng, der ikke havde de store praktiske erfaringer, som udgangspunkt var ret uegnet som soldat. Men nogle vokser jo med opgaven. Samtidig kendte han til krigens gru. Han vidste, at der var en risiko for, at hans kone blev enke og hans to små døtre blev faderløse, men samtidig anså han det som sin opgave - ja, sit kald - at være med til at kæmpe for en bedre verden end den, fascisme og nazisme kunne tilbyde. Det ville også gavne hans lille familie. At han døde for tidligt til, at han nok for alvor gjorde en forskel, gør hans fortælling endnu mere tragisk, for intensionerne fejlede ikke noget.

Gustaf Munch-Petersen

Sidsel Mørch er nøgtern i sin gengivelse af Gustaf Munch-Petersens sidste fem leveår. Her er ingen anden løftet pegefinger end den, som den unge Gustafs forældre hæver, fordi de så gerne vil have ham til at tage en uddannelse. Men som i så mange andre tilfælde, når unge voksne og deres forældre drofter forstnævntes fremtid, har forældrenes ønsker den stikmodsatte effekt. Således fremstår Gustaf Munch-Petersen som en ganske almindelig ung mand, der dog var lidt mere kompromisløs end de fleste. Måske skyldtes det sidste den tid, han levede i. En tid, der gjorde krav på eftertanke og stillingtagen. Begge dele kom til udtryk i hans digte og malerier. Her udfoldede han surrealismen, men også sin glæde over naturen og samværet med andre mennesker. Selvom Munch-Petersens digte hører en bestemt tid til, har de stadig noget aktuelt over sig, der gør dem værd at læse. Derfor er det også en lille genistreg, når Sidsel Mørch fletter et lille udvalg af Munch-Petersens digte ind i sin Graphic Novel. Hun gør det velvalgte steder, så digtene fungerer som kommentarer til hændelser i digterens liv – også selvom han ikke nødvendigvis skrev dem på det tidspunkt, hvor hændelserne fandt sted.

Gavn og svigt

"Rids" – der for øvrigt også er titlen på et af Munch-Petersens digte – består af tre kapitler, der hver især indledes af et farvelagt dobbelttopslag. De øvrige sider er næsten konsekvent holdt i sort/hvid, hvilket dog ikke gør læsningen farveløs. Tværtimod er det imponerende, som Sidsel Mørch kan gøre forelskelsen mellem Gustaf og Lisbeth levende og troværdig. Alle kampscener fra Spanien er fraværende, hvilket er et godt valg, for bogen handler ikke om en helt, men om en ung mand, der tog konsekvensen af sin overbevisning. Derved gavnede han nogle, mens han svigtede andre.

Indsendt af [Egil Hvid-Olsen](#)

Etiketter: [boganmeldelse](#)

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

 [Skriv en kommentar](#)

- ▶ 2020 (57)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)
- ▶ 2017 (36)
- ▶ 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- aforismer (1)
- antologi (3)
- biografi (2)
- boganmeldelse (165)
- børnebog (1)
- dagbøger (1)
- digtsamling (39)
- En litterær refleksion (10)
- essay (12)
- eventyr (8)
- fabler (5)
- faglitteratur (22)
- Galleri Den smalle bog (3)
- klassikerlæsning (36)
- Klassisk musikanmeldelse (7)
- kortroman (16)
- Kunstanmeldelse (7)
- kunstbog (18)
- lyrik (7)
- noveller (18)
- prosa (31)
- prosadigt (4)
- roman (60)
- tidsskriftnmeldelse (1)

Sidevisninger i alt

173,800